

Mölndals kommun

kontakt@molndal.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 i
Mölndals kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals kommun att senast den **30 november 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för åtgärderna i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalad brist) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken *Motivering till föreläggande*.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att *huvudmannen* har tagit ställning till om det föreligger särskilda skäl för att undervisningstiden för elever på introduktionsprogram ska minskas (17 kap. 6 § skollagen).

Åtgärder

- Se till att eleverna på introduktionsprogrammet individuellt alternativt får minst sin garanterade undervisningstid, i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan, om inte eleven begär att den ska minskas och *huvudmannen* bedömer att det finns särskilda skäl (17 kap. 6 § skollagen).

Motivering till föreläggande**Undervisning och lärande***Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen konstaterar att det finns ett stort antal elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ som inte har i genomsnitt minst 23 timmars undervisningstid i veckan och där *huvudmannen* inte har tagit ställning till om det föreligger särskilda skäl för att undervisningstiden ska minskas. Tillsynen visar att det finns ett stort antal elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ som inte studerar på heltid och där beslut fattats av rektorn i samband med inskrivningssamtal med lärare, elev och vårdnadshavare när eleven börjar utbildningen. Att besluta om minskad undervisningstid åligger enligt bestämmelsen och i de aktuella fallen huvudmannen (om en elev begär det och huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl). Huvudmannen har inte delegerat denna typ av beslut till rektorn. Enligt förarbetena till bestämmelsen är möjligheten till undantag från den minsta garanterade undervisningstiden begränsad eftersom tiden för lärande, tillsammans med kvaliteten på undervisningen, är en av de viktigaste faktorerna för elevers måluppfyllelse. Exemplifieringen i förarbetena av vad som kan utgöra särskilda skäl visar på att undantaget ska användas restriktivt. Innan ett beslut om undantag på grund av särskilda skäl fattas bör enligt förarbetena dessutom flera andra stödåtgärder först ha prövats. Ett beslut bör alltså inte fattas redan i samband med ett inskrivningssamtal när eleven börjar sin utbildning vid introduktionsprogrammet.

Rättslig reglering

Utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl (17 kap. 6 § skollagen).

I förarbetena till skollagen anges att möjligheten att göra undantag från den minsta garanterade undervisningstiden är begränsade, eftersom tiden för lärande, tillsammans med kvaliteten på undervisningen, är en av de viktigaste faktorerna för elevers måluppfyllelse. Skälen för undantagen bör vara hänförliga till elevens behov. Undantag ska bara kunna göras för en elev som begär det om det finns särskilda skäl. Exempel på sådana skäl kan vara att en elev genomgår en medicinsk behandling, har en neuropsykiatrisk problematik eller funktionsnedsättning som gör att eleven har svårigheter att vistas i skolmiljön på heltid eller behöver långa raster mellan lektionerna. Regeringen anser att flera andra stödåtgärder först bör ha prövats innan huvudmannen fattar beslut om minskad undervisningstid av sådana skäl. I vissa fall kan det dock vara uppenbart att undervisningstiden behöver minskas t.ex. på grund av en genomgripande medicinsk behandling (prop. 2017/18:183, s. 94).

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns ett stort antal elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ som inte har en undervisningstid som motsvarar heltidsstudier och där huvudmannen inte har tagit ställning till om det föreligger särskilda skäl för att undervisningstiden ska minskas. Lärare och rektorn berättar att lärare, tillsammans med elev och vårdnadshavare, på inskrivningssamtal i samband med att eleven börjar på skolan kommer överens om att en elev inte ska studera på heltid. Lärarna säger att rektorn i samband med beslut om att upprätta elevens individuella studieplan därmed också beslutar om minskad undervisningstid. Både lärare och rektorn uppger att det är ett stort antal av eleverna som inte läser motsvarande heltid, lärarna säger ca 30 procent av eleverna och rektorn uppger att det är 25 – 30 elever. (Det är 55 elever inskrivna på individuellt alternativ; Skolinspektionens anm.). Lärare och rektorn berättar att skälen handlar om till exempel olika typer av ohälsa eller problematik som innebär att det är tröttande för elever att vara i skolan. Elevhälsan uppger att de inte har någon insyn i arbetet med minskad undervisningstid. I huvudmannens plan för utbildningen på introduktionsprogram framgår bland annat att "Individuellt alternativ erbjuder en flexibel och anpassad utbildning där eleven kan erbjudas olika studietakt och innehåll utifrån elevens förutsättningar, behov och mål på kort såväl som lång sikt". I huvudmannens komplettering som inkom i samband med synpunkter på protokollet framgår att rektorn inte har någon delegation från huvudmannen att fatta beslut om minskad undervisningstid på grund av särskilda skäl.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Eftersom verksamheten vid Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Mölndals kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Mölndals kommun anmärkning.

Mölndals kommun ska senast den **30 november 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa de nedan påtalade bristerna. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att rektorn anmäler kränkande behandling till huvudmannen samt innehållet i planen mot kränkande behandling (6 kap. 8 och 10 §§ skollagen).

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionen konstaterar att Mölndals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att det finns tillgång till elevhälsa för eleverna (2 kap. 25 § skollagen).

Motivering till anmärkning**Åtgärder mot kränkande behandling***Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete mot kränkande behandling. Tillsynen visar dels att rektorn inte alltid anmäler att en elev kan ha utsatts för kränkande behandling till huvudmannen, dels att skolenhetens plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Huvudmannen har inte mottagit några anmälningar om kränkande behandling från skolenheten under innevarande läsår. Detta trots att sammanlagt fem slagsmål har inträffat på Krokslättsgymnasiet Skolenheterna 1 och 2 under innevarande läsår. I något fall har rektorn inte heller anmält en händelse (innebärande hot) vidare till huvudmannen eftersom den utsatta eleven inte velat det. Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan anmälan till rektorn respektive huvudmannen sker. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om eleven uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, till exempel genom skolpersonalens egna observationer av händelser som till sin karaktär är sådana att de kan utgöra kränkande behandling, kommit fram att eleven kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Skyldigheten att utreda kränkande behandling gäller så snart det kommit till skolans kännedom att det förekommit kränkningar eller att någon elev känner sig kränkt. Såväl slagsmål som hot är till karaktären sådana händelser som ska anmälas till rektor respektive till huvudman. Anmälan ska ske skyndsamt.

Tillsynen visar även att det finns brister i skolenhetens plan mot kränkande behandling eftersom det saknas en redogörelse för hur föregående års planerade insatser har genomförts. Om skolenheten och rektorn inte följer upp de insatser som genomförts föregående år finns en risk att rektor och personal inte vet om insatserna gett det resultat som förväntats, och att det heller inte får inverkan på nästa års planerade insatser.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla

detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med rektorn och lärare, samt i kompletterande information från huvudmannen framkommer att det funnits händelser under innevarande läsår som till sin karaktär är sådana att de kan utgöra kränkande behandling, men som inte anmälts till huvudmannen. Lärarna beskriver i intervju att första steget vid misstanke om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling är att kontakta rektorn eller elevhälsan, som sedan går vidare och samtar med de inblandade för att reda ut vad som hänt. Lärarna berättar att kontakt med rektorn oftast tas via telefon eller att de meddelar honom muntligt. Både lärare och elevhälsan uppger i intervjuer att de inte känner till vad som händer efter att rektorn fått information om en händelse som kan innebära att en elev utsatts för kränkande behandling eller om och när huvudmannen informeras. Rektorn berättar att han lämnar information om ärenden om kränkande behandling till huvudmannen exempelvis när han har genomfört en avstängning eller om en utredning behöver göras. Han säger att huvudmannen får information om ett ärende först efter att en sådan utredning och eventuella åtgärder har genomförts. Lärare i en intervju berättar att det under höstterminen innevarande läsår skett ett eller två slagsmål på ett av programmen på skolenheten. I samband med kommunikeringen av protokollet bekräftar huvudmannen och rektorerna att det skett fem slagsmål tillsammans på de båda skolenheterna (Krokslättsgymnasiet Skolenhet 1 och 2) under innevarande läsår. Både rektorn och lärare berättar även om en händelse som inträffat under läsåret där en elev hotade en annan elev, vilket ledde till att en av eleverna blev avstängd. Rektorn säger att när han senare följde upp ärendet med den utsatte eleven uppgav eleven att hen inte ville att rektorn skulle gå vidare med ärendet. Rektorn uppger att händelsen därför inte anmälades till huvudmannen.

I samband med kommunikering av protokollet efter genomförda intervjuer begärde Skolinspektionen kompletterande information om hur många anmälningar om kränkande behandling som gjorts till huvudmannen innevarande läsår. I huvudmannens komplettering framgår att ett ärende från Krokslättsgymnasiet Skolenhet 1 och 2 om kränkande behandling har anmälts till huvudmannen, och att ärendet avsåg Skolenhet 1. Från Skolenhet 2 har inga ärenden om kränkande behandling rapporterats innevarande läsår.

Skolenhetens plan mot kränkande behandling för år 2022 saknar en redogörelse för hur föregående års planerade insatser genomförts. Skolenhetens plan mot kränkande behandling innehåller en rutin för hur personalen ska agera om de får kännedom om eller misstänker att en elev kan ha utsatts för kränkande behandling. Under rubriken "Utvärdering av förra årets plan" framgår att en utvärdering i form av en elevenkät är genomförd och att frågeområdet *Trygghet* har fått ett bättre resultat än tidigare år. I planen finns vidare en översikt över de åtgärder som skolenheten ska vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen beskriver att följande åtgärder av förebyggande karaktär ska genomföras under det kommande året; "Temadagar, studiebesök och diskussionsgrupper". Varje årskurs har olika fokus; år 1 individen, år 2 gruppen och år 3 demokratibegreppet. Någon närmare precisering av vad eller på vilket sätt de olika insatserna ska genomföras framgår ej. Insatserna är identiska med föregående års insatser. Någon redogörelse för hur de planerade insatserna i föregående års plan har genomförts, finns inte.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen får istället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Mölndals kommuns verksamhet vid Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 uppfyller inte författningarnas krav dels vad gäller rektorns anmälan av kränkande behandling till huvudmannen, dels innehållet i planen mot kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att personalen anmäler till rektorn när en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling och att rektorn vidtar en utredning med anledning av detta, men att det i några fall har brustit i anmälan till huvudmannen. Skolinspektionens utredning visar också att planen mot kränkande behandling saknar en del, en redogörelse för hur föregående års planerade insatser genomförts, som ska finnas enligt skollagen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Mölndals kommun en anmärkning.

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte har tillgång till samtliga kompetenser i elevhälsan. Av utredningen framgår att skolenheten saknar tillgång till psykolog som deltar i elevhälsans uppdrag, i vilket såväl individuellt som generellt inriktade insatser ingår och omfattar åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande insatser. Det finns inte tillgång till samtliga de kompetenser som ska finnas i elevhälsan för att utföra detta uppdrag, vilket är en brist. Av utredningen framgår även att skolenhetens elevhälsa inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på introduktionsprogrammet individuellt alternativ och att det inte ingår i skolenhetens elevhälsas uppdrag. Även det är en brist. Detta innebär att elevhälsan inte bidrar till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa samt att elevernas möjligheter att utvecklas mot utbildningens mål därmed kan försämrats.

Rättslig reglering

För eleverna i gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges vidare (prop. 2009/10:165 s. 656-657) att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Detta innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med rektorn och elevhälsan samt i planen mot kränkande behandling framgår att det inte finns någon psykolog på skolenheten. I planen mot kränkande behandling framgår att skolenhetens elevhälsa består av rektor, specialpedagog, kurator och skolsköterska. Elevhälsan säger i intervju att i elevhälsan även finns en skolläkare som är på Krokslättsgymnasiet minst tre gånger per termin, men att det inte finns någon psykolog. Rektorn uppger att det förra läsåret fanns en psykolog på skolenheten som arbetade 20 procent. Rektorn bekräftar att det inte finns någon psykolog på skolenheten innevarande läsår.

Vid kommunikering av protokollet efter genomförda intervjuer uppger huvudmannen att det stämmer att det inte finns någon psykolog stadigvarande på skolan men att det dock finns möjlighet att hyra in vid behov.

I intervjuer med rektorn och elevhälsan framkommer även att elevhälsan inte har något förebyggande och hälsofrämjande arbete på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Elevhälsan berättar att individuellt alternativ har en egen specialpedagog som inte ingår i skolans elevhälsa samt att de inte har något förebyggande och hälsofrämjande arbete för de eleverna. Därtill uppger elevhälsan att de inte har någon information om vilka elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativ som

har särskilt stöd och åtgärdsprogram samt att de inte får någon överlämning när elever går över till skolans andra program. Rektorn bekräftar att elevhälsan inte har något uppdrag att arbeta förebyggande och hälsofrämjande på introduktionsprogrammet individuellt alternativ.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen får istället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Mölndals kommuns verksamhet vid Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till elevhälsa eftersom det saknas en psykolog på skolenheten samt då skolenhetens elevhälsa inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Av Skolinspektionens utredning framgår att bristen på psykolog uppstod vid början av innevarande läsår och avser en av fem kompetenser som elevhälsan ska omfatta. Vidare framgår att elevhälsans uppdrag och arbete inte omfattar förebyggande och hälsofrämjande insatser på ett av skolenhetens program. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Mölndals kommun en anmärkning.

Område där Skolinspektionen inte har funnit brister

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Mölndals kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömningsområdet arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram.

På Skolinspektionens vägnar

X Mikaeil Yousefi

X Madeleine Olofsson

Beslutsfattare
Signerat av: Mikaeil Yousefi

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Matilda Hazard och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2

Fakta om Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2

Skolinspektionen har genomfört tillsyn på Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 i Mölndals kommun under våren 2022. På Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 gjordes digitala intervjuer med elever, lärare, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och rektorn den 8-11 februari 2022. Tillsynen har omfattat bedömningsområdena arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Vid tillsynen har även framkommit uppgifter om elevernas undervisningstid på introduktionsprogram samt tillgång till elevhälsa vilket medfört att dessa områden tillkommit.

Krokslättsgymnasiet är en kommunal gymnasieskola i Mölndals kommun. Krokslättsgymnasiet Skolenhet 2 omfattar barn- och fritidsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt introduktionsprogrammen programinriktat val och individuellt alternativ. Vid tidpunkten för tillsynen är 191 elever inskrivna på skolenheten, 50 elever på barn- och fritidsprogrammet (varav 6 elever på programinriktat val), 86 elever på vård- och omsorgsprogrammet (varav 6 elever på programinriktat val) och 55 elever på individuellt alternativ. Skolenheten leds av en rektor.